

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО**

кафедра української філології і методики навчання фахових дисциплін

Лазаренко С. В.

**УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА (РІВЕНЬ А – 1):
ПРАКТИКУМ
МОДУЛЬ 2. ЩОДЕННЕ ЖИТТЯ, ПОБУТ**

Одеса
2021

УДК 811.161.2'38(075.8)

*Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського»
(протокол № __ від _____ 2021 р.)*

Рецензенти:

Л. В. Завальська – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної лінгвістики Національного університету «Одеська юридична академія»

С. М. Мельник – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Державного університету «Одеська політехніка»

Українська мова як іноземна (рівень А – 1): практикум. Модуль 2. Щоденне життя, побут / С. В. Лазаренко. Одеса, 2021. – 34 с.

Практикум адресований тим, хто починає вивчати українську мову як іноземну. Він може бути використаний як у роботі під керівництвом викладача, так і при самостійному вивченні української мови. Значна кількість вправ, поданих у практикумі, дає змогу оволодіти основами фонетико-графічного та лексико-граматичного рівнів української мови, необхідними для подальшого вивчення української мови як іноземної. Комунікативні вправи, уміщені в посібнику, відповідають основним комунікативним інтенціям тих, хто починає вивчати українську мову, і сприяють формуванню комунікативних умінь і навичок іноземців. Діагностична робота, подана наприкінці практикуму, забезпечує повторення та контроль рівня опанування навчального матеріалу.

С.В. Лазаренко, 2021

ЗМІСТ

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА»

ВСТУП

ТЕМА 1. ДІЄСЛОВО «БУТИ».

ТЕМА 2. ОСОБОВІ ФОРМИ ДІЄСЛОВА. ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

ДОДАТОК 1

ДОДАТОК 2

ДОДАТОК 3

ДОДАТОК 4

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

**НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА»**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	п.	л.	с.р.	інд	усьог о	п.	л.	с.р.	інд
1	2	3	4	5	6	2	3	4	5	6
МОДУЛЬ 1. Людина. Знайомство										
Тема 1. Український алфавіт. Звуки та букви.	12	8	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Іменники істоти / неістоти. Число іменників.	24	16	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Рід іменників. Особові та присвійні займенники.	24	16	-	8	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
МОДУЛЬ 2. Щоденне життя, побут										
Тема 1. Дієслово «БУТИ».	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Особові форми дієслова. Теперішній час.	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
МОДУЛЬ 3. Дім, помешкання										
Тема 1. Прикметник. Питання до прикметника. Змінювання прикметників за родами.	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Прислівник. Питання до прислівника. Розрізнення прикметників і прислівників.	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-

Разом за модулем 3	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 4. Дозвілля, відпочинок										
Тема 1. Знахідний відмінок однини іменників і прикметників, особових і присвійних займенників.	50	40	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Знахідний відмінок множини іменників.	20	10	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Знахідний відмінок прикметників і присвійних займенників множини.	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 4	90	70	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 5. Середовище перебування										
Тема 1. Особові форми дієслова «подобатися». Давальний відмінок особових займенників.	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Минулий час дієслів.	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 5	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 6. Подорожі										
Тема 1. Місцевий відмінок іменників і прикметників однини, особових і присвійних займенників.	50	50	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Місцевий відмінок множини іменників.	20	10	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Місцевий відмінок прикметників і присвійних займенників множини.	20	10	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 6	90	70	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 7. Навчання										

Тема 1. Дієслова другої дієвідміни.	50	40	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Вираження часу	40	30	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 7	90	70	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 8. Робота										
Тема 1. Орудний відмінок іменників і прикметників однини, особових і присвійних займенників.	50	40	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Орудний відмінок множини іменників.	20	10	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Орудний відмінок прикметників і присвійних займенників множини.	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 8	90	70	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 9. Покупки										
Тема 1. Пряма та непряма мова	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 9	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 10. Їжа та напої										
Тема 1. Родовий відмінок іменників і прикметників однини, особових і присвійних займенників.	40	30	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Родовий відмінок множини іменників і прикметників.	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Ступені порівняння прикметників.	20	10	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 10	90	60	-	30	-	-	-	-	-	-
Модуль 11. Природне середовище										
Тема 1. Дієслова руху без префіксів.	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Знахідний і родовий місцевий відмінки на позначення напрямку руху.	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-

Тема 3. Дієслова руху з префіксами.	40	20	-	20	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 11	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 12. Послуги										
Тема 1. Вид дієслова		20	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Майбутній час дієслів недоконаного виду.		10	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Утворення форм наказового способу.		10	-	20	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 12	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 13. Здоров'я та особиста гігієна										
Тема 1. Давальний відмінок іменників і прикметників однини, особових і присвійних займенників.	50	30	-	20	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Давальний відмінок множини іменників.	20	10	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Давальний відмінок прикметників і присвійних займенників множини.	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 13	90	60	-	30	-	-	-	-	-	-
Модуль 14. Традиції, звичаї та свята										
Тема 1. Складнопідрядне речення з підрядними означальними.	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Складнопідрядне речення з підрядними місця, часу, мети.	45	10	-	35	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Складнопідрядне речення з підрядними наслідку, причини та умови.	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-

Разом за модулем 14	75	40	-	35	-	-	-	-	-	-
Модуль 15. Видатні постаті										
Тема 1. Дієприслівник. Творення й уживання.	30	5	-	25	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Дієприкметник. Творення та вживання.	30	5	-	25	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 15	60	10	-	50	-	-	-	-	-	-
Разом:	1095	730	-	365	-	-	-	-	-	-

ВСТУП

Курс «Українська мова як іноземна» у процесі підготовки іноземних громадян на підготовчих факультетах / відділеннях закладів вищої освіти України спрямований на забезпечення інофонів знаннями з найважливіших розділів української мови (фонетики, словотвору, лексики, граматики, орфографії, орфоєпії та пунктуації) з обсязі, необхідному для успішного складання вступних екзаменів для вступу до закладів вищої освіти України та подальшого навчання в них.

Кінцевим результатом опанування курсу є здатність інофонів практично застосовувати знання основних розділів української мови, а також уміння і навички усіх 4 видів мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо) під час розв'язання простих завдань і практичних проблем загальнокультурної та соціально-побутової сфери в україномовному середовищі; здатність до навчання та готовність підвищувати рівень своїх знань.

Відповідно до кінцевого результату основними завданнями вивчення курсу є: формування необхідних мовних навичок у всіх видах мовленнєвої діяльності (читанні, говорінні, письмі, аудіюванні); формування вмінь і навичок здійснювати ефективну комунікацію в україномовному середовищі; розвиток термінологічного тезаурусу інофонів відповідно до обраної спеціальності; вироблення необхідних орфографічних і пунктуаційних стереотипів, питомих для української мови.

Пропонований посібник містить практичні вправи, які сприятимуть інофонам оволодіти основами фонетико-графічного та лексико-граматичного рівнів української мови, необхідними для подальшого вивчення української мови як іноземної. Комунікативні вправи, розміщені в посібнику, відповідають основним комунікативним інтенціям тих, хто починає вивчати українську мову, і сприяють формуванню комунікативних умінь і навичок іноземців. Діагностична робота, подана наприкінці практикуму, забезпечує повторення та контроль рівня опанування навчального матеріалу.

Практикум призначений іноземним громадянам, які опановують курс «Українська мова як іноземна» на підготовчих факультетах / відділеннях закладів вищої освіти України, та може бути використаний як під час аудиторних занять під керівництвом викладача, так і під час самостійної роботи інофонів.

Тема 1. Дієслово «БУТИ». (30 год.)

Мета: розвивати знання про дієслово як частину мови, його значення, морфологічні ознаки та синтаксичну роль, формувати вміння змінювати дієслово «БУТИ» в часі, узгоджувати дієслово «БУТИ» з іменниками та займенниками, що виконують роль підмета.

Слухачі повинні **знати**:

1. Дієслова відповідають на питання: **ЩО РОБИТИ? ЩО ЗРОБИТИ?**
2. Дієслова змінюються за часами.
3. Дієслова в теперішньому та майбутньому часі змінюються за особами, а в минулому часі за родами та числами.
4. Рід і число прикметника залежить від роду та числа іменника, з яким пов'язаний прикметник.

Слухачі повинні **вміти**:

1. Знаходити дієслова в реченні.
2. Змінювати дієслово «БУТИ» в часі.
3. Правильно узгоджувати дієслово «БУТИ» з іменниками та займенниками, що виконують роль підмета.

Читайте, порівнюйте.

Я студент.

Ми студенти.

Ти викладач.

Ви викладачі.

Він лікар.

Вона лікар.

Вікно тут.

Вони студенти.

Я є студент.

Ми є студенти.

Ти є викладач.

Ви є викладачі.

Він є лікар.

Вона є лікар.

Вікно є тут.

Вони є студенти.

Зверніть увагу!

БУТИ		
Учора = вчора, позавчора	Зараз	Завтра, післязавтра
Я, ти, він – БУВ Я, ти, вона – БУЛА Воно – БУЛО Ми, ви, вони – БУЛИ	Я Ти Він, вона, воно Ми Ви Вони <i>Я є тут = Я тут</i>	Я – БУДУ Ми – БУДЕМО Ти – БУДЕШ Ви – БУДЕТЕ Він, вона, воно – БУДЕ Вони – БУДУТЬ

Читайте і запам'ятовуйте!

ДОБА

НІЧ

РАНОК

ДЕНЬ

ВЕЧІР

ТИЖДЕНЬ

ПОНЕДІЛОК

ВІВТОРОК

СЕРЕДА

ЧЕТВЕР

П'ЯТНИЦЯ

СУБОТА

НЕДІЛЯ

ПОГОДА

ТУМАН

СОНЦЕ

ДОЩ

СНІГ

ВІТЕР

Читайте

Учора був дощ. Зараз є вітер. Завтра буде туман.

Учора була п'ятниця. Зараз є субота. Завтра буде неділя.

Учора було сонце. Зараз є туман. Завтра буде вітер.

Учора тут був Іван. Зараз тут є Ірина. Завтра тут будуть студенти.

Учора тут були Оксана та Михайло, а завтра тут будемо ми.

Закінчіть речення, додавши дієслово «БУТИ» у потрібній формі.

Зразок: Учора ... п'ятниця.

Учора була п'ятниця.

1. Учора ... понеділок. 2. Завтра ... сонце. 3. Сьогодні тут ... студенти.
4. Учора ... середа, сьогодні ... четвер, а завтра ... п'ятниця. 5. Учора ... неділя, а завтра ... понеділок. 6. Учора ... сніг, а завтра ... сонце. 7. Зараз ... ніч, а потім ... ранок.

Дайте відповіді на питання:

1. Який учора був день?
2. Який сьогодні день?
3. Який завтра буде день?
4. Яка погода була вчора?
5. Яка погода сьогодні?
6. Яка погода буде завтра?

Виконайте завдання за зразком.

Зразок:

понеділок	вівторок	середа	четвер	п'ятниця
музика	фізика	біологія	історія	креслення
хімія	географія	психологія	література	педагогіка
англійська мова	мистецтво	малювання	українська мова	інформатика

Зараз середа. Зараз біологія, психологія, малювання.

Учора був вівторок. Учора була фізика. Учора була географія. Учора було мистецтво.

Завтра четвер. Завтра буде історія. Завтра буде література. Завтра буде українська мова.

понеділок	вівторок	середа	четвер	п'ятниця
українська мова	музика	біологія	фізика	психологія
історія	географія	математика	англійська мова	педагогіка
література	хімія	малювання	російська мова	філософія

Читайте.

Це університет. Це аудиторія № 5. Тут є дошка, стільці, столи, шафа. Учора тут були малюнки, а зараз тут є фото. Завтра тут буде урок.

Подивіться на малюнок і опишіть аудиторію.

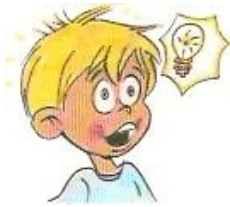

Читайте.

Це гуртожиток. Тут кімната № 2. Тут є стіл і стілець. Тут є шафа, а там є одяг. Тут є ліжко, а там є ковдра та подушка. Тут є вікно, а там є квіти.

Подивіться на малюнок і опишіть кімнату.

Запам'ятайте

БУТИ		
<i>Учора = вчора, позавчора</i>	<i>Зараз</i>	<i>Завтра, післязавтра</i>
Я, ти, він – БУВ Я, ти, вона – БУЛА Воно – БУЛО Ми, ви, вони – БУЛИ	Я Ти Він, вона, воно Ми Ви Вони <i>Я є тут = Я тут</i>	Я – БУДУ Ми – БУДЕМО Ти – БУДЕШ Ви – БУДЕТЕ Він, вона, воно – БУДЕ Вони – БУДУТЬ

Список рекомендованої літератури для поповнення знань з теми:

1. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина I. Х.: ХНАМГ, 2010.
2. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина II. Х.: ХНАМГ, 2011.
3. Лазаренко С. В. Українська мова для іноземців (розмовно-фонетичний курс). Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2009. 104 с.
4. Мазурик Д. Українська мова для іноземців. Крок за кроком. Харків: Фоліо, 2017. 288 с.
5. Чистякова А. Б. Українська мова для іноземців: підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів Х.: Видавництво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Тема 2. Особові форми дієслова. Теперішній час. (30 год.)

Мета: розвивати знання про дієслово як частину мови, його значення, морфологічні ознаки та синтаксичну роль, формувати вміння визначати дієвідміну дієслів, змінювати дієслова за особами в теперішньому часі, розпізнавати дієслова в усному та писемному мовленні, влучно використовувати дієслова в мовленні.

Слухачі повинні **знати:**

1. Дієслова відповідають на питання: **ЩО РОБИТИ? ЩО ЗРОБИТИ?**
2. Дієслова поділяються на дієвідміни.
2. Дієслова змінюються за особами та часами.
3. У реченні дієслово, що виражає присудок, має узгоджуватися з іменником або особовим займенником, що виражає підмет.

Слухачі повинні **вміти:**

1. Знаходити дієслова в реченні.
2. Ставити питання до дієслів.
4. Визначати дієвідміну дієслова.
3. Правильно змінювати дієслова за особами.
4. Узгоджувати дієслова, що виражають присудок, з іменником або особовим займенником, що виражає підмет.
5. Поширювати речення прикметниками.

Слухайте, повторюйте, читайте.

	чита'ти	слу'хати
я	читаю	слухаю
ти	читаєш	слухаєш
він, вона	читає	слухає
ми	читаємо	слухаємо
ви	читаєте	слухаєте
вон и	читають	слухають
	Читай! Читайте!	Слухай! Слухайте!

Напишіть речення, уживаючи потрібну форму дієслова **читати**.

Я...текст. Він...журнал. Ми...фрази. Ти...речення. Вона...слова.
Вони...правила. Я...діалоги. Вона...букви. Ви...лист. Він...підручник.
Я...фрази. Ми...оповідання.

Напишіть речення, уживаючи потрібну форму дієслова **слухати**.

Я...магнітофон. Ти...текст. Вони...радіо. Ви...звуки. Ми...діалог.
Я...текст. Вона...фрази. Ти...речення. Він...слова. Ви...магнітофон.
Вони...вірш.

Замість крапок напишіть займенник **я, ми, ти, ви, він, вона, вони**.

1. ...читає роман. 2. ...читаю журнал. 3. ...читаєте текст. 4. ...читаєш лист.
5. ...читають речення. 6. ...читає фрази. 7. ...читаємо правило.
8. ...читають діалог. 9. ...слухаю пісні. 10. ...слухаєш радіо. 11. ...слухає текст.
12. ...слухають речення. 13. ...слухаємо звуки. 14. ...слухаєте магнітофон.
15. ...слухає діалог.

Слухайте, повторюйте, читайте.

	зна'ти	ду'мати
я	знаю	думаю
ти	знаєш	думаєш
він, вона	знає	думає
ми	знаємо	думаємо
ви	знаєте	думаєте
вон и	знають	думають
	Знай! Знайте!	Думай! Думайте!

Напишіть речення, уживаючи потрібну форму дієслова **знати**.

Я...текст. Вони...речення. Ми...оповідання. Вона...фрази. Ти...букви.
Я...правило. Ви...діалог. Ми...урок. Він...текст. Ти...звуки. Вони...алфавіт.

Напишіть речення, уживаючи потрібну форму дієслова **думати**.

Вони..., це мій друг. Я..., це вікно. Ти..., це фабрика. Він..., це студент.
Ми..., це викладач. Вона..., це її книга. Ви..., це ваша аудиторія.

Замість крапок напишіть займенник **я, ми, ти, ви, він, вона, вони**.

1. ...знаєш слова. 2. ...знаємо правило. 3. ...знаю діалог. 4. ...думаємо, це наш викладач.
5. ...думають, це кафе. 6. ...знаєте оповідання. 7. ...думаю, це моя ручка.
8. ...думає, це її олівець. 9. ...знає речення.

Слухайте, повторюйте, читайте.

	пита'ти	відповіда'ти
я	питаю	відповідаю
ти	питаєш	відповідаєш
він, вона	питає	відповідає
ми	питаємо	відповідаємо
ви	питаєте	відповідаєте
вон и	питають	відповідають
	Питай! Питайте!	Відповідай! Відповідайте!

Напишіть речення, уживаючи потрібну форму дієслова **питати**.

Він...текст. Ви...речення. Я...оповідання. Ми...фрази. Вони...букви.
Ти...правило. Ви...діалог. Вона...урок. Я...текст. Ви...звуки. Ми...алфавіт.

Напишіть речення, уживаючи потрібну форму дієслова **відповідати**.

Вони...слова. Я...урок. Ти...букви. Він...правила. Ми...фрази.
Вона...текст. Ви...діалог.

Замість крапок напишіть займенник **я, ми, ти, ви, він, вона, вони**.

1. ...питаю слово. 2. ...питаємо текст. 3. ...питають букви. 4. ...питає
фрази. 5. ...відповідаєте діалог. 6. ...відповідаємо правило. 7. ...відповідаю
урок. 8. ...відповідають алфавіт.

Слухайте, повторюйте, читайте.

	працювати / =	відпочивати
я	працюю	відпочиваю
ти	працюєш	відпочиваєш
він, вона	працює	відпочиває
ми	працюємо	відпочиваємо
ви	працюєте	відпочиваєте
вон и	працюють	відпочивають
	Працюй! Працюйте!	Відпочивай! Відпочивайте!

Напишіть речення, уживаючи потрібну форму дієслова **працювати**.

Ми...в школі. Я...в університеті. Вона...в лікарні. Ти...в академії.
Вони...у кафе. Він...у театрі. Ви...в інституті.

Напишіть речення, уживаючи потрібну форму дієслова **відпочивати**.
 Я...в кімнаті. Ми...в театрі. Вона...в кафе. Ви...в кінотеатрі. Вони... в аудиторії. Він...вдома.

Замість крапок напишіть займенник **я, ми, ти, ви, він, вона, вони**.

1. ...відпочиваєте в кімнаті.
2. ...працюю вдома.
3. ...відпочиваєте в театрі.
4. ...працюємо в школі.
5. ...працюють в університеті.
6. ...відпочиваю в кіно.
7. ...працюєш у лікарні.
8. ...працюю в академії.
9. ...відпочиваєш зараз.
10. ...відпочиваємо в кафе.

Слухайте, повторюйте, читайте.

	сні'дати	обі'дати	вече'ряти
я	снідаю	обідаю	вечеряю
ти	снідаєш	обідаєш	вечеряєш
він, вона	снідає	обідає	вечеряє
ми	снідаємо	обідаємо	вечеряємо
ви	снідаєте	обідаєте	вечеряєте
вони	снідають	обідають	вечеряють
	Снідай! Снідайте!	Обідай! Обідайте!	Вечеряй! Вечеряйте!

Розкрийте дужки, уживаючи дієслова в потрібній формі.

Я (снідати) вдома. Він (обідати) в школі. Ми (вечеряти) в кімнаті. Вона (обідати) в кафе. Вони (снідати) в університеті. Я (вечеряти) в гуртожитку. Ми (снідати) в академії. Я (обідати) в їдальні. Ви (снідати) в інституті.

Замість крапок напишіть займенник **я, ми, ти, ви, він, вона, вони**.

1. ...вечеряє вдома.
2. ...снідаю в інституті.
3. ...обідаємо в кімнаті.
4. ...вечеряєте в школі.
5. ...обідаєш в університеті.
6. ...снідають у кафе.

Складіть речення, скориставшись таблицею.

Зразок: *учитель* | *працювати* | *школа*

Учитель працює в школі.

викладач	працювати	ліка'рня
актор		о'фіс
лікар		рестора'н
юрист		теа'тр
офіціант		університе'т

Розгляньте малюнки, прочитайте дієслова

пла'вати

бі'гати

співа'ти

стриба'ти

грати в те'ніс

Змініть дієслова за особами.

Зразок: *я розмовляю*
ми розмовляємо
ти розмовляєш

ви розмовляєте
він / вона розмовляють
вони розмовляють

Читайте.

- **Ти** читаєш?
- Так, **я** читаю.
- Ні, **я** не читаю.
- **Ви** працюєте?
- Так, **я** працюю. / Так, **ми** працюємо.
- Ні, **я** не працюю. / Ні, **ми** не працюємо.
- **Він** бігає?
- Так, **він** бігає.
- Ні, **він** не бігає.

Прочитайте питання, дайте стверджувальні та заперечні відповіді.

Зразок: - *Ви снідаєте?*

- *Так, я снідаю.* - *Ні, я не снідаю.*

Він слухає радіо? Вона читає текст? Вони плавають? Студент співає пісні? Діти грають? Ганна розмовляє? Павло та Марія бігають?

Прочитайте питання, дайте стверджувальні або заперечні відповіді.

Зразок: - *Ти знаєш діалог?*

- *Так, я знаю діалог.* (*Ні, я не знаю діалог*)

Ти снідаєш в академії? Ти співаєш пісні? Ви працюєте в школі? Ви бігаєте в аудиторії? Ти граєш у кімнаті? Ви розмовляєте в аудиторії?

Дайте відповіді на питання.

Зразок: - *Павло працює? (відпочивати)*

- *Ні, Павло не працює. Він відпочиває.*

Ніна читає? (розмовляти). Борис плаває? (бігати). Вони обідають? (снідати). Він співає? (грати). Вона відпочиває? (працювати). Студенти читають? (слухати).

Погляньте на малюнки та дайте відповіді на питання.

Зразок: - Ніна читає текст?

- Ні, Ніна слухає радіо.

Ольга розмовляє?

Діти грають?

Петро плаває?

Іван і Марія працюють?

Прочитайте діалоги.

- Це Борис?
- Так, це Борис.
- Він студент?
- Ні, він викладач.
- Він читає журнал?
- Так, він читає журнал.

- Хто це?
- Це Антон.
- Хто він?
- Він студент.
- Він гуляє?
- Ні, він читає лист.

Доповніть діалоги.

- Це Оксана?
-
- Вона лікар?
-
- Вона відпочиває?
-

- Хто це?
-
- Хто вона?
-
- Вона слухає радіо?
-

Складіть діалоги до малюнків.

Слухайте, читайте, повторюйте.

	роби'ти
я	роблю
ти	робиш
він, вона	робить
ми	робимо
ви	робите
вони	роблять
	Роби! Робіть!

Читайте.

- Ганна слухає радіо.
- Що робить Ганна?
- Я читаю текст.
- Що ти робиш?
- Що робить твоя сестра?
- Вона читає текст.
- А ти теж читаєш текст?
- Ні, я не читаю текст.
- Що ти робиш?
- Я слухаю радіо.

Що ти робиш?

ІК - 2

Поставте питання до речень.

Зразок: *Юрась грає в футбол.* – *Що робить Юрась?*

Я працюю. Ми читаємо діалог. Діти грають у хокей. Він відпочиває. Студенти роблять вправи. Бабуся снідає. Я слухаю магнітофон. Петро та Дмитро співають. Батьки працюють. Мама відпочиває. Я вечеряю.

Слухайте, читайте, повторюйте.

	Писа'ти	люби'ти	говори'ти
я	пишу	люблю	говорю
ти	пишеш	любиш	говориш
він, вона	пише	любить	говорить
ми	пишемо	любимо	говоримо
ви	пишете	любите	говорите
вони	пишуть	люблять	говорять
	Пиши! Пишіть!	Люби! Любіть!	Говори! Говоріть!

Напишіть речення, уживаючи потрібну форму дієслова **писати**.

Я...вправи. Ми...вірші. Він...пісні. Вони...букви. Ви...фрази.
Я...текст. Антон...слова. Діти...діалог. Ми...оповідання.

Замість крапок напишіть займенник **я, ми, ти, ви, він, вона, вони**.

1. ...пишемо фрази. 2. ...пишете оповідання. 3. ...пишу вправи.
4. ...пише діалог. 5. ...пишеш текст. 6. ...пишуть журнал.

Напишіть речення, уживаючи потрібну форму дієслова **любити**.

Ви...молоко. Я...цукерки. Вони...каву. Він...яблуко. Ти...футбол.
Ми...читати газети та журнали. Ви...слухати музику. Мій товариш...співати.

Замість крапок напишіть займенник **я, ми, ти, ви, він, вона, вони**.

1. ...люблять співати. 2. ...люблю слухати радіо. 3. ...любить читати журнали.
4. ...любите банани. 5. ...любимо шоколад. 6. ...любиш грати в футбол.

Увага!

	Дієслова	
	Група I	Група II
Я	- у, - ю	- у, - ю
Ти	- еш, - еш	- иш, - їш
він, вона	- е, - є	- ить, - їть
ми	- емо, - ємо	- имо, - їмо
Ви	- ете, - єте	- ите, - їте
вони	- уть, - ють	- ать, - ять
	Знати, читати, працювати	Робити, любити, говорити

Допишіть речення, уживаючи дієслова **слухати, читати, працювати, писати, робити** в потрібній формі.

Діти...текст. Ми...магнітофон. Викладач...в університеті. Що ти ...?
Вона...радіо. Я...вправи. Студенти...в аудиторії. Моя сестра...лист.
Ми...пісні. Галина та Василь...журнал. Що...ваша мама?

Слухайте, читайте, повторюйте.

	жи'ти		
я	живу	ми	живемо
ти	живеш	ви	живете
він, вона	живе	вони	живуть

Напишіть речення, уживаючи потрібну форму дієслова **жити**.

Де ти ...? Я...в Одесі. Мій друг...в Києві. Студенти...в гуртожитку.
Моя бабуся...в Полтаві. Ми...в кімнаті.

Увага!

К – Ч	плакати - плачу
С – Ш	просити - прошу
З – Ж	різати - ріжу
Д – ДЖ	сидіти - сиджу
Т – Ч	летіти - лечу
Г – Ж	бігти - біжу
Б – БЛ	робити - роблю
В – ВЛ	ловити - ловлю
П - ПЛ	спати - сплю

Читайте.

Я читаю текст.

Він читає текст.

Вона читає текст.

Ти читаєш текст.

Ви читаєте текст.

Ми читаємо текст.

Вони читають текст.

Хто читає текст?

Хто читає текст?	ІК-2
------------------	-------------

Дайте відповіді на питання

Зразок: - *Хто читає текст?* (я)

- *Я читаю текст.*

Хто слухає радіо? (він). Хто працює в лікарні? (лікарі). Хто пише вправи? (Ганна). Хто грає в теніс? (ми). Хто співає пісні? (вони). Хто снідає вдома? (я). Хто бігає? (Петро та Микола). Хто вечеряє в кафе? (мої брати).

Поставте питання до виділених слів.

Зразок: Студенти відпочивають у кімнаті.

Хто відпочиває у кімнаті?

Петро слухає магнітофон. Ганна читає журнал. Ми граємо в баскетбол. Діти працюють у кімнаті. Ви снідаєте в університеті. Ти пишеш оповідання. Я люблю морозиво.

Читайте.

Я слухаю **радіо**. – Що ти слухаєш?

Ми читаємо **фрази**. – Що ви читаєте?

Він любить **цукерки**. – Що ти любиш?

Студентка знає **діалог**. – Що знає студентка?

Діти пишуть **вправи**. – Що пишуть діти?

Що ти слухаєш?	ІК - 2
----------------	--------

Поставте питання до виділених слів.

Зразок: *Я слухаю магнітофон.*

Що ти слухаєш?

Він читає текст.

Що він читає?

Діти пишуть оповідання.

Що роблять діти?

Мій друг співає пісні. Я люблю шоколад. Ми плаваємо. Ганна слухає діалог. Олег робить вправи. Я читаю оповідання. Студенти знають слова. Ми бігаємо в кімнаті. Вони працюють в школі.

Читайте.

День Михайла

Це Михайло. Він студент. О 9:00 він снідає. Потім він йде¹ в університет. Там він вчиться². О 14:00 він обідає, потім трохи відпочиває. О 18:00 Михайло снідає, готує³ домашнє завдання, читає газети, слухає радіо.

	1. йти	2. вчи'тися (-сь)	3. готува'ти
Я	йду	вчуся (-сь)	готую
Ми	йдемо	вчимося (-сь)	готуємо
Ти	йдеш	вчишся	готуєш
Ви	йдете	вчитесь (-сь)	готуєте
він, вона	йде	вчиться	готує
Вони	йдуть	вчаться	готують
	Йди! Йдіть!	Вчися (сь)! Вчиться!	Готуй! Готуйте!

Зверніть увагу!

О КОТРИЙ ГОДИНІ?

О першій годині (01:00)	О тринадцятій годині (13:00)
О другій годині (02:00)	О чотирнадцятій годині (14:00)
О третій годині (03:00)	О п'ятнадцятій годині (15:00)
О четвертій годині (04:00)	О шістнадцятій годині (16:00)
О п'ятій годині (05:00)	О сімнадцятій годині (17:00)
О шостій годині (06:00)	О вісімнадцятій годині (18:00)
О сьомій годині (07:00)	О дев'ятнадцятій годині (19:00)
О восьмій годині (08:00)	О двадцятій годині (20:00)
О дев'ятій годині (09:00)	О двадцять першій годині (21:00)
О десятій годині (10:00)	О двадцять другій годині (22:00)
Об одинадцятій годині (11:00)	О двадцять третій годині (23:00)
О дванадцятій годині (12:00)	О двадцять четвертій годині (24:00)

Дайте відповіді на питання за текстом «День Михайла» за зразком.

Зразок: *Михайло викладач?*

Ні, Михайло не викладач, він студент.

1. Михайло снідає о 8:00? 2. Михайло вчиться в школі? 3. Михайло обідає о 13:00? 4. Михайло готує домашнє завдання о 19:00? 5. О 18:00 Михайло грає у теніс?

Дайте відповіді на питання за текстом «День Михайла».

1. Хто Михайло? 2. О котрій годині він снідає? 3. Де він вчиться? 4. Коли він обідає? 5. Коли він відпочиває? 6. Що він робить о 18:00?

Підготуйте текст «Мій день», надавши відповіді на такі питання:

1. Як Вас звати?
2. Хто Ви?
3. О котрій годині Ви прокидаєтесь?
4. О котрій годині Ви снідаєте?
5. Що Ви робите потім?
6. О котрій годині Ви обідаєте?
7. О котрій годині Ви відпочиваєте?
8. Що Ви робите, коли відпочиваєте?

Запам'ятайте!

Група I		Група II
	навча'тися (-сь)	вчи'тися (-сь)
Я	навчаюся (-сь)	вчуся (-сь)
ми	навчаємося (-сь)	вчимося (-сь)
Ти	навчаєшся	вчишся
Ви	навчаєтесь (-сь)	вчитесь (-сь)
він, вона	навчається	вчиться
вони	навчаються	вчаться
	Навчайся (-сь)! Навчайтесь (-сь)!	Вчися (сь)! Вчиться!

Змініть дієслова за особами.

Зразок: *митися*

я миюся

ти миєшся

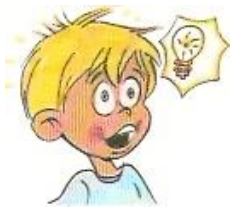
він миється

ми миємося

ви миєтесь

вони миються

Диви'тися, смія'тися, купа'тися, займа'тися, готува'тися.

Запам'ятайте

	Дієслова	
	Група I	Група II
Я	- у, - ю	- у, - ю
Ти	- еш, - єш	- иш, - їш
він, вона	- е, - є	- ить, - їть
ми	- емо, - ємо	- имо, - їмо
Ви	- ете, - єте	- ите, - їте
вони	- уть, - ють	- ать, - ять
	Знати, читати, працювати	Робити, любити, говорити

	Група I	Група II
	навчатися (-сь)	вчитися (-сь)
я	навчаюся (-сь)	вчуся (-сь)
ми	навчаємося (-сь)	вчимося (-сь)
ти	Навчаєшся	вчишся
ви	навчаєтеся (-сь)	вчитесь (-сь)
він, вона	Навчається	вчиться
вони	Навчаються	вчаться
	Навчайся (-сь)!	Вчися (сь)!
	Навчайтеся (-сь)!	Вчиться!

Я читаю текст. Він читає текст. Вона читає текст. Ти читаєш текст. Ви читаєте текст. Ми читаємо текст. Вони читають текст.	} Хто читає текст?
---	---------------------------

С – Ш	просити - прошу
З – Ж	різати - ріжу
Д – ДЖ	сидіти - сиджу
Т – Ч	летіти - лечу
Г – Ж	бігти - біжу
Б – БЛ	робити - роблю
В – ВЛ	ловити - ловлю
П – ПЛ.	спати - сплю

Список рекомендованої літератури для поповнення знань з теми:

1. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина I. Х.: ХНАМГ, 2010.
2. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина II. Х.: ХНАМГ, 2011.
3. Лазаренко С. В. Українська мова для іноземців (розмовно-фонетичний курс). Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2009. 104 с.
4. Мазурик Д. Українська мова для іноземців. Крок за кроком. Харків: Фоліо, 2017. 288 с.
5. Чистякова А. Б. Українська мова для іноземців: підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів Х.: Видавництво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання для самоконтролю

1. Закінчіть речення, використовуючи дієслово «БУТИ» в потрібній формі.

Зараз ... понеділок, а вчора ... неділя. Завтра я ... тут, а вчора вони ... тут. Учора ... дощ, а сьогодні ... вітер. Завтра ... п'ятниця. Учора ... вівторок. Ми ... тут учора. Завтра Антон ... тут. Завтра ... туман.

2. Складіть речення за зразком.

Зразок:

слухати пісні

я слухаю пісні

ми слухаємо пісні

ти слухаєш пісні

ви слухаєте пісні

він / вона слухає пісні

вони слухають пісні

Читати діалоги, знати слова, відповідати правила, працювати в кафе.

3. Дайте відповіді на питання за зразком.

Зразок: *Олена працює? (відпочивати)*

Ні, Олена не працює, вона відпочиває.

Ти читаєш журнал? (пишу вправи). Ви бігаєте? (плавати). Вони працюють? (вчиться). Ви слухаєте магніфон? (співати пісні).

4. Подивіться на малюнки та дайте відповіді на питання.

Ірина бігає?

Олександр дивиться телевизор?

Сергій миє посуд?

Ганна працює?

5. Подивіться на малюнки і дайте відповіді на питання.

Що робить Олена?

Що робить Сергій?

Що роблять Ігор і Борис?

Що робить Ганна?

Що робить Олег?

Що робить Оксана?

6. Поставте питання до виділених слів.

Олена бігає в парку. Ми відпочиваємо. Я читаю книги. Ми любимо футбол. Оксана знає урок. Я граю в футбол. Ти читаєш книги. Він пише текст. Мама працює в лікарні. Я читаю роман. Студент читає журнал. Я снідаю.

ДОДАТОК 1

ДОБА

НІЧ

РАНОК

ДЕНЬ

ВЕЧІР

ТИЖДЕНЬ

ПОНЕДІЛОК
ВІВТОРОК
СЕРЕДА
ЧЕТВЕР
П'ЯТНИЦЯ
СУБОТА
НЕДІЛЯ

ПОРИ РОКУ ТА МІСЯЦІ

ЗИМА

грудень   січень   лютий

ВЕСНА

березень   квітень   травень

ЛІТО

червень   липень   серпень

ОСІНЬ

вересень   жовтень   листопад

ДОДАТОК 2

шафа

тумбочка

ХОЛОДИЛЬНИК

крісло

магнітофон

ліжко

ПОЛИЦЯ

пральна машина

диван

ліхтар

ДОДАТОК 3

вітальня

спальня

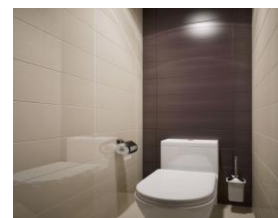
дитяча кімната

кухня

ванна кімната

туалет

коридор

ДОДАТОК 4

ніж

виделка

салатниця

каструля

чайник

ложка

тарілка

миска

сковорідка

склянка

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина I. Х.: ХНАМГ, 2010.
2. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина II. Х.: ХНАМГ, 2011.
3. Вінницька В. М. Українська мова як іноземна (початковий курс). К.: ВПЦ «Київський університет», 2002. 379 с.
4. Вінницька В. М. Українська мова: практичний курс граматики для студентів-іноземців. К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. 272 с.
5. Іванець Т. Ю. Українська мова для іноземних студентів: навч. посіб. для студентів-іноземців. Вінниця: ВДТУ, 1999. 112 с.
6. Лазаренко С. В. Українська мова для іноземців (розмовно-фонетичний курс). Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2009. 104 с.
7. Лазаренко С. В. Українська мова для іноземних студентів філологічних спеціальностей з КНР. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2010. 137 с.
8. Мазурик Д. Українська мова для іноземців. Крок за кроком. Харків: Фоліо, 2017. 288 с.
9. Фролова Т. Д. Українська за 26 днів: українська для тих, хто її не вивчав: навч. посіб. К.: Видавництво А.С.К., 2004. 304.
10. Чезганов С. А. Українська мова як іноземна: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2008. 232 с.
11. Чистякова А. Б. Українська мова для іноземців: підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів Х.: Видавництво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.